

แอปพลิเคชันมือถือเพื่อใช้จัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับพื้นฐาน

MOBILE APPLICATIONS FOR TEACHING ELEMENTARY CHINESE

ยุพดี หวลอารมณ

Yupadee Huanarom

สำนักการศึกษาทั่วไป สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

The Office of General Education, Panyapiwat Institute of Management

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอแอปพลิเคชันมือถือบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนภาษาจีนระดับพื้นฐานในผู้เรียนระดับอุดมศึกษา โดยมีสาระสำคัญคือ 1) ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือกำหนดประเภทแอปพลิเคชัน 2) ผลิตสื่อการสอนภาษาจีนโดยใช้แอปพลิเคชันบัตรคำศัพท์ออนไลน์ 3) เปรียบเทียบในการใช้สัทอักษรจีนในการเรียนการสอน ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาและกระตุ้นการเรียนรู้ภาษาจีนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ลดข้อจำกัดในด้านสถานที่และเวลาในการเรียนรู้ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่ต้องการความทันสมัยและการเรียนรู้ด้วยตนเอง

คำสำคัญ: เรียนภาษาจีน แอปพลิเคชัน สื่อการสอน

Abstract

This article presents the mobile application that uses an android system as a teaching materials in Basic Chinese module for the learners in higher education. The objectives in this article are: 1) to use Chinese language skills identify the type of application as a tool 2) to produce Chinese teaching materials by using the developed application that bases on flash cards 3) to compare the Pinyin usage through learning and teaching contexts. The analytical results aim to propose the guidelines for learning and teaching in Chinese language development and stimulate Chinese language learning both inside and outside classroom. Moreover, those results will decrease the limitations in terms of places and time of learning. Significantly, the article will present the Chinese language application to meet the learner's requirement that focuses on modernization and being a self-directed learning.

Keywords: Chinese learning, Mobile Applications, Teaching Media

Corresponding Author

E-mail: yupadeehua@pim.ac.th

บทนำ

ปัจจุบันรูปแบบการเข้าถึงสื่อสารสนเทศของประชาชนเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง จากเดิมรับรู้ข่าวสาร ข้อมูล ผ่านหนังสือ เอกสารรูปแบบกระดาษ ได้เปลี่ยนเป็นการรับรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น ซึ่งตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือ การใช้สมาร์ตโฟนของประชาชนในชีวิตประจำวันก็มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากอุปกรณ์ดังกล่าวมีขนาดเล็ก สะดวกต่อการพกพา และง่ายต่อการสืบค้นข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อีกทั้งสมาร์ตโฟนยังสามารถติดตั้งซอฟต์แวร์หรือแอปพลิเคชันบนระบบปฏิบัติการที่ใช้งานได้ทันทีภายหลังดาวน์โหลดเสร็จสิ้น นำมาซึ่งความสะดวกสบายในการใช้งาน ดังนั้นรูปแบบการติดต่อสื่อสาร การสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจึงได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) เผยผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตปี 2559 (it24hrs, 2016) พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ในการพูดคุยผ่าน Social Network (ร้อยละ 86.8) รองลงมาเป็น การดูวิดีโอผ่าน YouTube (ร้อยละ 66.6) การอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 55.7) การค้นหาข้อมูล (ร้อยละ 54.7) และการทำธุรกรรมทางการเงิน (ร้อยละ 45.9) ตามลำดับ (it24hrs, 2016) การศึกษาไทยก็ได้นำประโยชน์ของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น เทคโนโลยีการสอนทางไกล การอบรมหลักสูตรออนไลน์ การเรียนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (electronic learning) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ลดการพึ่งพาจากผู้สอน แต่เพิ่มทักษะการเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเองในผู้เรียนมากขึ้น โดยทั่วไปรูปแบบการเรียนภาษาต่างประเทศมีองค์ประกอบที่สำคัญรวม 4 ทักษะคือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน จากประสบการณ์ผู้เขียนในฐานะผู้สอนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศเห็นว่า ผู้เรียนระดับต้นควรได้รับการฝึกฝนจากผู้สอนที่มีประสบการณ์ เนื่องจากผู้เรียน

จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการออกเสียงระบบสัทอักษรภาษาจีน (พินอิน)¹ โครงสร้างอักษรจีน และหลักภาษา ทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมและต่อยอดการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น ขณะเดียวกันผู้เรียนที่มีพื้นฐานก็ควรจะต้องมีเครื่องมือหรือตัวช่วยในการทบทวนหรือเรียนรู้เพิ่มเติม ซึ่งปัจจุบันรูปแบบการเรียนหรือการเรียนรู้ได้เปลี่ยนแปลงไปตามความนิยมและเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนา กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้นอกชั้นเรียนผ่านสื่อการเรียนที่หลากหลายได้ด้วยตนเอง โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

สื่อการสอนภาษาจีนในยุคศตวรรษที่ 21

ในกระบวนการเรียนการสอนภาษาจีนมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ สื่อการสอน ซึ่งแบ่งได้สองประเภทหลัก ได้แก่ ผู้สอนชาวไทยหรือผู้สอนชาวจีนที่ชำนาญด้านการสอนและสื่อการสอน ซึ่งอาจเป็นสื่อประเภทหนังสือเรียน สื่อโสตทัศนศึกษา ซึ่งสื่อการสอนมีบทบาทสำคัญในลำดับการสอนและการรับรู้ของผู้เรียน (Chutarong, 2017) ภายหลังเมื่อภาษาจีนได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในนานาประเทศทั่วโลก เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงนำมาซึ่งความทันสมัยในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และในศตวรรษที่ 21 สมาร์ตโฟนจึงเป็นอุปกรณ์สำคัญในการเรียนภาษาจีน

บทความนี้ผู้เขียนจะยกตัวอย่างแอปพลิเคชันเรียนภาษาจีนบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Android) เนื่องจากแอนดรอยด์เป็นระบบปฏิบัติการสำหรับอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ พัฒนาโดยบริษัท Google เป็นระบบปฏิบัติการที่เปิดเผยแพร่ซอฟต์แวร์ต้นฉบับ (open source) ดังนั้นนักพัฒนาทั่วโลกจึงสามารถใช้งานเพื่อสร้างสรรค์แอปพลิเคชันต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย ซึ่งผู้ใช้งานโทรศัพท์มือถือในไทยมีความนิยมใช้ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์เพิ่มมากขึ้น (Saraubon, 2013) จากการสำรวจ

¹ สัทอักษรจีน หรือพินอิน คือ การถอดเสียงอ่านในระบบภาษาจีน โดยใช้ตัวอักษรโรมันกำกับการออกเสียง (Jingwen, 2008)

Google Play ตลาดแอปพลิเคชัน ณ วันที่ 30 มกราคม 2561 โดยใช้คำสำคัญ “Chinese Learning” ในการค้นหาและกำหนดให้แสดงเฉพาะที่ผู้ใช้ให้คะแนนที่ระดับ

4 ดาวขึ้นไป แบบไม่มีค่าบริการพบว่า 10 อันดับแรก ที่ตรงกับเงื่อนไข สามารถสรุปได้ดังตารางด้านล่างนี้

ตารางที่ 1 แสดง 10 อันดับแอปพลิเคชันยอดนิยมในการเรียนภาษาจีน

ลำดับ	ชื่อแอปพลิเคชัน	คะแนน	ประเภท
1	Hello Chinese	4.9	รวมทักษะ
2	Chinese Skill	4.8	รวมทักษะ
3	Speak Chinese	4.8	รวมทักษะ
4	Learn Chinese Offline	4.5	การพูด
5	Read Chinese, Learn Chinese	4.5	การอ่าน
6	Pleco Chinese Dictionary	4.5	พจนานุกรม
7	Chinese Communication	4.5	การพูด
8	เรียนภาษาจีนในชีวิตประจำวัน	4.5	การพูด
9	เรียนภาษาจีน 6000 คำ	4.4	คำศัพท์
10	เรียนภาษาจีน-วลีสำนวน	4.4	การพูด

ที่มา: Google Play (2018)

จากตารางที่ 1 ผู้เขียนได้วิเคราะห์การทำงานของแอปพลิเคชันทั้งหมด และจำแนกตามลำดับการสอนภาษาจีนในผู้เรียนระดับพื้นฐานได้ดังต่อไปนี้

1. แอปพลิเคชันเรียนพินอิน รูปแบบแอปพลิเคชันชนิดนี้เนื้อหาจะเป็นแบบมัลติมีเดียที่ผู้เรียนหรือผู้ใช้สามารถเรียนรู้ได้จากรูปภาพ เสียง และตัวอักษร โดยระบบเสียงจะเริ่มต้นจากสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และการผสมพินอินที่สมบูรณ์ ตัวอย่างแอปพลิเคชัน “Hello Chinese”

2. แอปพลิเคชันสอนคำศัพท์ภาษาจีน พบว่า การออกแบบคำศัพท์ในแอปพลิเคชันแบ่งประเภทได้ดังนี้

2.1 คำศัพท์ตามจุดประสงค์การใช้งาน เช่น คำทักทาย การแนะนำตัว การบอกเวลา เป็นต้น ตัวอย่างแอปพลิเคชัน “Chinese Skill”

2.2 คำศัพท์ตามระดับผู้เรียน ซึ่งใช้เกณฑ์การสอบ

วัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK)² กำหนดจำนวนคำศัพท์ ตัวอย่างแอปพลิเคชัน “Hello Chinese” “เรียนภาษาจีน 6000 คำ”

2.3 คำศัพท์ในสถานการณ์เฉพาะ ได้แก่ คำศัพท์ในชีวิตประจำวัน คำศัพท์ธุรกิจ คำศัพท์เฉพาะทาง ตัวอย่างแอปพลิเคชัน “Chinese Communication”

3. แอปพลิเคชันสอนรูปประโยคภาษาจีน ใช้รูปประโยคแบ่งตามสถานการณ์ โดยมากเป็นประโยคที่ประกอบขึ้นจากคำศัพท์ 6-8 คำ ง่ายต่อการจำและมักเป็นประโยคสำเร็จรูปในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การทักทาย การซื้อสินค้า

² HSK ย่อมาจาก Hanyu Shuiping Kaoshi เป็นการสอบวัดระดับความสามารถภาษาจีนสำหรับผู้ที่ไม่ใช่ภาษาจีนเป็นภาษาแม่ ข้อสอบข้อเขียนแบ่งเป็นระดับ 1-6

การรับประทานอาหาร เป็นต้น ตัวอย่างแอปพลิเคชัน “เรียนภาษาจีนในชีวิตประจำวัน”

4. แอปพลิเคชันประเภทพจนานุกรม เป็นการนำเสนอวิธีการใช้คำศัพท์ ตัวอย่างสำนวนและประโยคในการเปิดใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้การสนทนาที่ได้กล่าวมาข้างต้น พบว่า ผู้เรียนจะต้องเข้าใจการออกเสียงภาษาจีนและมีพื้นฐานการอ่านสัทอักษรภาษาจีน เนื่องจากคำศัพท์ต่างๆ จะนำเสนอในรูปแบบสัทอักษรภาษาจีน เรียงเป็นประโยคจากคำศัพท์ และบางประโยคจะต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับไวยากรณ์จีน ดังนั้นเพื่อประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน ผู้สอนควรจะได้ทดลองใช้เพื่อทดสอบประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้จริง ตัวอย่างแอปพลิเคชัน “Pleco Chinese Dictionary”

ลักษณะแอปพลิเคชันกับการเรียนภาษาจีน

แบ่งประเภทของแอปพลิเคชันตามทักษะทางภาษา³ ได้ดังนี้

- 1. ทักษะการฟังการพูด** ในการเรียนภาษาจีนทักษะการฟังการพูดถือเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญ เนื่องจากเป็นทักษะที่จะต้องใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล ลักษณะแอปพลิเคชันที่พบ ได้แก่ เรียนภาษาจีนผ่านคำศัพท์ ในสถานการณ์ตัวอย่าง เรียนรู้คำศัพท์หมวด โดยผู้เรียนสามารถฝึกฟังและออกเสียงตาม
- 2. ทักษะการอ่าน** เมื่อผู้เรียนมีพื้นฐานในการออกเสียงการเรียนรู้ในลำดับต่อไปควรจะได้การพัฒนาในทักษะการอ่าน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ลักษณะแอปพลิเคชันที่พบ ได้แก่ เรียนภาษาจีนผ่านบทความ สำนวน ซึ่งผู้เรียนจะสามารถพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น หากมีพื้นฐานการอ่านสัทอักษรจีน และมีพื้นฐานอักษรจีนในระดับเบื้องต้น

3. ทักษะการเขียน ผู้เรียนจะต้องใช้เวลาในการจดจำตัวอักษรผ่านลำดับขีด หมวดนำของอักษร แอปพลิเคชันที่พบ ได้แก่ เรียนอักษรจีนผ่านการลากเส้นประ โดยผู้เรียนจะต้องลากเส้นตามที่โปรแกรมกำหนด โดยโปรแกรมยึดหลักลำดับขีดตามกฎการเขียนอักษรจีน

4. ทักษะการแปล การเรียนภาษาจีนขั้นต้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีเครื่องมือในการตรวจสอบความหมาย การใช้งานของคำศัพท์ ซึ่งแอปพลิเคชันที่สามารถตอบโจทย์คือแอปพลิเคชันพจนานุกรม ซึ่งปัจจุบันมีทั้งพจนานุกรมไทย-จีน จีน-ไทย จีน-อังกฤษ อังกฤษ-จีน

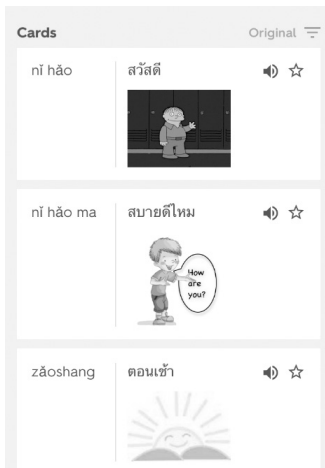
5. การสอบวัดระดับ การเรียนเพื่อการสอบวัดระดับความรู้ แอปพลิเคชันที่พบจะถูกแบ่งตามระดับความรู้ของผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนขั้นต้น ผู้เรียนชั้นกลาง และผู้เรียนขั้นสูง ผู้สอนสามารถแนะนำแอปพลิเคชันเหล่านี้ให้ผู้เรียนได้โดยใช้มาตรฐานของสำนักการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (ฮั่นปั้น) ซึ่งแบ่งได้ทั้งหมด 6 ระดับคือ HSK1 ถึง HSK6

การผลิตสื่อการสอนภาษาจีนพื้นฐานในกลุ่มผู้เรียนระดับอุดมศึกษา โดยแอปพลิเคชัน Quizlet

การเรียนภาษาจีนในระดับการศึกษาต่างๆ ของไทย มีเป้าหมายที่แตกต่างกัน ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาเรียนเพื่อนำไปประกอบอาชีพ ซึ่งต้องการทักษะการพูดและการฟังเป็นสำคัญ สื่อการสอนจึงต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละหลักสูตร Wasinanon (2016) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษายังคงนิยมใช้ตำราและแบบเรียน ด้านสื่อการสอนภาษาจีน ผู้สอนนิยมใช้สื่อจาก powerpoint และสื่อออนไลน์

Quizlet คือ เว็บไซต์สำหรับเรียนบัตรคำ <http://Quizlet.com> เป็นโปรแกรมที่สามารถใช้ผ่านเว็บไซต์จากคอมพิวเตอร์และแอปพลิเคชันบนมือถือ ใช้เรียนรู้คำศัพท์ผ่านบัตรคำ (Flashcard) (Quizlet, 2018)

³ ทักษะทางภาษา ประกอบด้วยทักษะสัมพันธ์ ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน (Wu, 2009)

ภาพที่ 1 การออกแบบชุดคำศัพท์
หมวดการทักทายจาก Quizlet
ที่มา: Quizlet (2018)

Quizlet คำหักทายในภาษาจีน		
Study online at quizlet.com/_4181m9		
1. ní hǎo		สวัสดี
2. ní hǎo ma		สบายดีไหม
3. wǎnshang		ตอนเย็น, กลางคืน
4. wǎnshang hǎo		สวัสดีตอนเย็น
5. xiǎowu		ตอนบ่าย
6. xiǎowu hǎo		สวัสดีตอนบ่าย
7. zǎoshang		ตอนเช้า
8. zǎoshang hǎo		อรุณสวัสดิ์

ภาพที่ 2 ประยุกต์ใช้บัตรคำสร้างเป็นคำศัพท์หมวด
ที่มา: Quizlet (2018)

ภาพที่ 3 แบบฝึกหัดจับคู่คำศัพท์และความหมาย
แบบมีตัวเลือก
ที่มา: Quizlet (2018)

รูปแบบบัตรคำภาษาจีนจากโปรแกรมบนเว็บไซต์ Quizlet

1. สามารถสร้างชุดคำศัพท์ โดยกำหนดเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ ในแต่ละชุดไม่จำกัดจำนวนคำศัพท์
2. สามารถพิมพ์อักษรจีน สัทอักษร และเพิ่มคำอธิบายภาษาไทย แทรกรูปภาพ และกำหนดเสียงอ่านโดยไม่จำเป็นต้องมีพื้นฐานการเขียนซอฟต์แวร์ หรือติดตั้งซอฟต์แวร์เพิ่มเติม
3. สามารถประยุกต์สิ่งพิมพ์เป็นตารางคำศัพท์ หรือคำศัพท์หมวดได้
4. ใช้เพื่อฝึกออกเสียง ระบบจะอ่านออกเสียงและผู้ใช้สามารถฟังเสียงอ่านซ้ำได้
5. ทุกชุดของบัตรคำมีแบบทดสอบที่ออกแบบอัตโนมัติโดยระบบของเว็บไซต์ เช่น จับคู่คำศัพท์ ทายถูกผิด การสะกดคำ

จากองค์ประกอบของบัตรคำที่ผู้เขียนได้สรุปไว้ข้างต้น บัตรคำแบบอิเล็กทรอนิกส์มีความแตกต่างที่วัสดุในการผลิต แต่จุดประสงค์การใช้งานเพื่อกระตุ้นและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งใน Quizlet จะเพิ่มความท้าทายด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองให้ผู้เรียนเพิ่มขึ้นผ่านแบบทดสอบหรือแบบฝึกหัดที่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับ และแจ้งผู้เรียนเรื่องความถูกต้องภายหลังการเรียนรู้ได้ทันที และผู้เรียนยังสามารถแบ่งปันผลการเรียนไปยังสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Line เป็นต้น โดย Quizlet แตกต่างจากแอปพลิเคชันที่ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 1 ที่ผู้สอนสามารถออกแบบชุดคำศัพท์ให้เชื่อมโยงกับเนื้อหาบทเรียนได้มากกว่าแอปพลิเคชันสำเร็จรูปที่โดยมากจะมีเนื้อหาที่จำกัด Manomaivibool (2010) แนะนำการเรียนรู้ภาษาจีนพื้นฐานมุ่งเพื่อออกเสียงและสนทนาในช่วงแรก ผู้สอนควรมุ่งสอนด้วยอักษรถอดเสียง ผู้เรียนจะได้ไม่พะวงกับตัวหนังสือจีน จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องและประสบการณ์การสอนของผู้เขียนพบว่า ผู้เรียนชาวไทยยังมีปัญหาในการออกเสียงพยัญชนะและสระในภาษาจีน ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของ Wunnasinthop (2011: 97-98) เรื่อง ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออกเสียง พยัญชนะ

สระ และวรรณยุกต์ในภาษาจีนกลาง ของนักศึกษาวิชาเอกภาษาจีนและนักศึกษาคณะแพทยแผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า นักศึกษาวิชาเอกภาษาจีนและนักศึกษาคณะแพทยแผนจีนไม่สามารถอ่านพยัญชนะที่ไม่สามารถเทียบเสียงในภาษาไทยได้ และไม่สามารถอ่านสระประสมที่ออกเสียงลักษณะควบกล้ำได้ ซึ่งมีสาเหตุมาจากไม่เข้าใจกฎเกณฑ์การออกเสียงในระบบสัทอักษรจีนและยังมีการศึกษาของ Suphasa & Qi (2017) เรื่องการศึกษาปัญหาการออกเสียงภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า ผู้เรียนภาษาจีนระดับต้น กลาง และสูง มีปัญหาในการออกเสียงเสียง x, zh, ch, sh, r, z, c, s ซึ่งเสียงพยัญชนะ ch และ sh เป็นเสียงที่ผู้เรียนทั้งสามระดับต่างมีสถิติการออกเสียงผิดอยู่ในระดับสูงสุดของจำนวนพยัญชนะที่ผู้เรียนออกเสียงผิดทั้งหมด ดังนั้น การสอนการออกเสียงในภาษาจีนโดยใช้ระบบพินอินถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนสำหรับผู้เรียนภาษาจีนขั้นต้น สอดคล้องกับงานของนักวิชาการจำนวนมากต่างให้ความสนใจวิจัยค้นคว้าเพื่อเข้าใจปัญหาการออกเสียงและเสียงที่ผู้เรียนมักออกเสียงผิด เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการสอนการออกเสียงภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพและการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

การสอนสัทอักษร (พินอิน) ผ่านบัตรคำรูปแบบวัสดุสิ่งพิมพ์

ปัจจุบันสื่อการสอนภาษาจีนได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยสื่อการสอนสัทอักษรแต่ละชนิดมีองค์ประกอบบนบัตรคำ ได้แก่ รูปภาพ คำศัพท์ภาษาจีน เสียงอ่านพินอิน และคำอธิบาย ทั้งนี้ในการจัดลำดับหรือสัดส่วนบนบัตรคำจะแตกต่างกันตามระดับภาษาของผู้เรียน เช่น บัตรคำสำหรับผู้เรียนขั้นต้นจะแสดงอักษรพินอินด้วยขนาดใหญ่ ใช้สัดส่วนบนบัตรคำค่อนข้างมาก ลำดับต่อมาแสดงความหมาย และใช้รูปภาพที่สื่อถึงคำศัพท์เป็นตัวช่วยให้ผู้เรียนจำคำศัพท์ได้ดียิ่งขึ้น ผู้เขียนได้สังเกตและพบว่า

สื่อการสอนพินอินบนบัตรคำในประเทศไทยจะเพิ่มเสียงอ่านภาษาจีนด้วยการใช้สัทอักษรไทย โดยมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนสามารถเทียบเสียงได้ ทั้งนี้สื่อการสอนถูกออกแบบให้ผู้เรียนสามารถจดจำคำศัพท์ และสามารถออกเสียงในระบบภาษาจีนได้อย่างถูกต้อง

ภาพที่ 4 การสอนพินอินผ่านบัตรคำโดยใช้ระบบสัทอักษรไทยสะกดเสียงอ่านภาษาจีน
ที่มา: Sairung Publisher (2018)

ภาพที่ 5 การสอนพินอินผ่านบัตรคำโดยใช้ระบบสัทอักษรพินอิน

ที่มา: Learning East Chinese Education Center (2018)

ซึ่งในภาพที่ 4 บัตรคำที่แสดงได้ใช้สัทอักษรไทยสะกดเสียงอ่านภาษาจีน ในขณะที่ภาพที่ 5 ไม่มีสัทอักษรไทยสะกดเสียงอ่านภาษาจีน ความแตกต่างของทั้งสองภาพผู้เขียนในฐานะผู้สอนภาษาจีนเห็นว่า การใช้สัทอักษรไทยเขียนเสียงอ่านภาษาจีนอาจใช้ในการสอนและการฝึกออกเสียงในระยะเริ่มต้น เนื่องจากผู้เรียนต้องใช้เวลาเทียบเสียงหรือนำเสียงภาษาจีนเปรียบเทียบกับภาษาแม่

เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตนเองขณะฝึกออกเสียง แต่ในระยะยาวอาจมีข้อจำกัดในการสะกดบางเสียงอ่าน เนื่องจากการออกเสียงในระบบภาษาไทยและภาษาจีนมีความแตกต่างกัน บางเสียงในภาษาจีนไม่สามารถใช้สัทอักษรไทยสะกดได้ ซึ่งวิธีการสอนเช่นนี้อาจทำให้ผู้เรียนไม่พยายามเรียนรู้และจดจำการใช้พินอินที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในชั้นเรียนของ Liang (2013) เรื่องการใช้สัทอักษรไทยช่วยอ่านออกเสียงภาษาจีนเพื่อแก้ปัญหาทักษะการอ่านภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย พบว่า คะแนนเฉลี่ยการอ่านเรื่องเทศกาลตรุษจีนของนักเรียนที่อ่านตามระบบพินอิน มีคะแนนสูงกว่านักเรียนที่ใช้สัทอักษรภาษาไทยช่วยกำกับเสียงการอ่านอย่างมีนัยสำคัญ

ดังนั้นการสร้างมาตรฐานการเรียนรู้พินอินโดยผู้สอนจึงมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง เนื่องจากผู้เรียนภาษาจีนจะเริ่มต้นเรียนการออกเสียงโดยมีพินอินเป็นตัวถอดเสียง ผู้เรียนจึงต้องใช้ความพยายามเพื่อให้เรียนรู้ระบบการออกเสียงให้สำเร็จ และเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ สื่อการสอนที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน เนื่องจากกระบวนการทบทวนของผู้เรียนโดยมากเป็นเวลาที่อยู่นอกชั้นเรียน และแอปพลิเคชันบนมือถือจึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นอุปกรณ์ที่ผู้เรียนให้ความสำคัญและอยู่ใกล้ตัวผู้เรียนมากที่สุด อีกทั้งมีโปรแกรมสำเร็จรูปจำนวนมากที่สามารถใช้งานได้ทันทีภายหลังการติดตั้งบนมือถือเมื่อผู้เรียนสามารถผสมคำและมีความรู้ความเข้าใจระบบการออกเสียงและสัทอักษรรดับหนึ่งแล้ว ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ขั้นต่อไปคือ การฝึกอ่านคำศัพท์ที่ผสมคำแบบสมบูรณ์ (มีพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์) ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้กฎการเขียนพินอิน กฎการผันเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น แอปพลิเคชันที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ คำศัพท์หมวดขั้นพื้นฐานซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ผู้เรียนจะซึมซับการเขียน

ที่ถูกต้องจากการอ่านพินอินที่เขียนแบบถูกต้อง

การสื่อสารด้วยภาษาคือ การเรียบเรียงคำต่างๆ เป็นประโยค ซึ่งผู้เรียนภาษาจีนขั้นต้นจะสามารถเรียบเรียงประโยคได้ถูกต้อง เมื่อผ่านการเรียนรู้โครงสร้างประโยคอาศัยการจำประโยคสั้นๆ หรือประโยคสำเร็จรูปและพัฒนาเป็นประโยคที่มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมดล้วนต้องใช้เวลาและการเรียนที่มีวินัย

ข้อดีของการใช้แอปพลิเคชันมือถือเพื่อการเรียนภาษาจีนในและนอกชั้นเรียน

สื่อการสอนภาษาจีนประเภทแอปพลิเคชันบนมือถือเป็นสื่อมัลติมีเดียที่สามารถเปิดซ้ำได้หลายครั้ง อีกทั้งให้เสียงที่ชัดเจนใกล้เคียงกับเสียงเจ้าของภาษา (ภาษาจีน) จึงสามารถเสริมสร้างพัฒนาการด้านการฟังให้กับผู้เรียน การออกแบบสื่อที่สวยงามสามารถกระตุ้นการอ่านองค์ประกอบต่างๆ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ สื่อดิจิทัลมีบทบาทสำคัญมากในกระบวนการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ถูกต้องและบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้ (Saitong, 2014)

ข้อจำกัดของการใช้แอปพลิเคชันมือถือเพื่อการเรียนภาษาจีน

สื่อการสอนเป็นตัวช่วยที่ดีสำหรับผู้สอน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการทบทวน ฝึกฝนให้กับผู้เรียน แต่ด้วยข้อจำกัดของแอปพลิเคชันแบบไม่มีค่าบริการ เนื้อหาที่สามารถเข้าถึงได้อาจถูกจำกัด และบางครั้งพบโฆษณาระหว่างใช้งานซึ่งอาจรบกวนสมาธิของผู้เรียน หรือบางแอปพลิเคชันจำเป็นต้องเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตามแอปพลิเคชันทั่วไปไม่มีข้อมูลส่วนหนึ่งที่ผู้พัฒนาเปิดให้ใช้งานและเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียนภาษาจีนขั้นต้น สิ่งเหล่านี้จึงสามารถต่อยอดการเรียนรู้

ด้วยตนเองให้ผู้เรียนได้ระดับหนึ่ง ดังนั้นผู้สอนในบทบาทผู้สนับสนุน (Facilitator) ควรประยุกต์การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนจะต้องให้คำแนะนำการใช้งาน สาธิต และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะได้พิจารณาและออกแบบกิจกรรม โดยผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนในชั้นเรียน ประกอบไปด้วยผู้เรียนที่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังนั้นแนวทางหนึ่งในการเลือกรูปแบบการสอนที่เหมาะสมควรมาจากการสำรวจรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนก่อนออกแบบกิจกรรม

การนำสื่อแอปพลิเคชันบนมือถือใช้ในการจัดการเรียนการสอนสามารถประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยพิจารณาจากทฤษฎีการเรียนรู้ของโรเบิร์ต กาเย่ (Robert Mills Gagné) (Zhu, 2017) ในหลักการนำเสนอเนื้อหาและจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ 9 ประการ ดังนี้

1. **เร่งเร้าความสนใจ (Gain Attention)** ของผู้เรียน ภาษาจีนเริ่มต้นด้วยภาพที่ชัดเจน สื่อถึงความหมายของคำศัพท์ และเสียงประกอบบทเรียนที่ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา สร้างความคุ้นเคยทางเสียง
2. **บอกวัตถุประสงค์ (Specify Objective)** เมื่อผู้เรียนทราบถึงวิธีการเรียนภาษาจีนและขั้นตอนในการฝึกฝน และทบทวน ผู้เรียนก็จะสามารถวางแผนการเรียนล่วงหน้า และเลือกศึกษาเพิ่มเติมในส่วนที่สนใจหรือที่ขาดความเข้าใจ ทำให้การเรียนและการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. **ทบทวนความรู้เดิม (Activate Prior Knowledge)** ผู้เรียนได้ฝึกฝนและทบทวนคำศัพท์หรือรูปประโยคเดิม ความถี่จะช่วยให้เกิดความมั่นใจในการใช้ภาษา โดยผ่านการฝึกซ้ำจากชุดแบบฝึกหัดที่หลากหลาย
4. **นำเสนอเนื้อหาใหม่ (Present New Information)** ผู้สอนมีสื่อการสอนที่หลากหลายนอกจากตำราและเอกสาร ประกอบการสอน ทั้งภาพ และเสียง อย่างไรก็ตามผู้สอนควรพิจารณาลักษณะของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้การเลือกใช้สื่อเหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด

5. **ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ (Guide Learning)** ผู้สอนแนะนำแอปพลิเคชันที่เหมาะสมกับระดับผู้เรียน กระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนและช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ง่ายและเร็วขึ้น

6. **กระตุ้นการตอบสนองของบทเรียน (Elicit Response)** การเรียนรู้เกิดจากการที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน และเรียนรู้เพิ่มนอกชั้นเรียน เมื่อผู้เรียนได้ใช้แอปพลิเคชัน จะเกิดการรับรู้มากกว่าการนั่งฟังการบรรยาย หรือการเรียนการสอนแบบเดิม

7. **ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Provide Feedback)** การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านแอปพลิเคชันที่อยู่ภายใต้คำแนะนำของผู้สอน ทำให้ผู้เรียนรับทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง และผู้สอนยังสามารถติดตามการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลได้ และยังเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับผู้เรียน

8. **ทดสอบความรู้ใหม่ (Assess Performance)** ทดสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียน เพราะทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนได้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจที่มีต่อบทเรียนนั้นๆ

9. **สรุปและนำไปใช้ (Review and Transfer)** เป็นขั้นตอนสำคัญจากผู้สอนที่จะช่วยส่งเสริมและสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาให้กับผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนได้นำไปปรับใช้กับบทเรียนถัดไป หรือถ่ายโอนการใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้

ผลการนำสื่อการสอนชนิดแอปพลิเคชันบนมือถือปรับใช้ในการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ

Wang (2017) ศึกษาเรื่อง การใช้แอปพลิเคชันบนมือถือเพื่อการเรียนคำศัพท์ภาษาจีนของนักศึกษาต่างชาติ มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศซีอัน (Xi'an International Studies University) พบว่า นักศึกษาต่างชาติดังกล่าวใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนภาษาจีนมีจุดประสงค์การใช้งานเพื่อแก้ปัญหาที่พบในชั้นเรียน และผู้เรียนจำนวน 47.62% ระบุแอปพลิเคชันประเภทบัตรคำมีส่วนช่วยในการเรียนรู้คำศัพท์ในระดับสูง

Cui (2016) ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้แอปพลิเคชันมือถือในการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ กรณีศึกษาโรงเรียนจีนในประเทศฟิลิปปินส์ พบว่า 72% ของผู้เรียนทั้งหมดใช้แอปพลิเคชันในชั้นเรียน โดย 96% ใช้เพื่อแก้ปัญหาในการเรียน ซึ่งแอปพลิเคชัน 3 อันดับแรก ที่ผู้เรียนใช้มากที่สุด ได้แก่ Pleco 97% (ประเภทพจนานุกรม) Hanping 77% (ประเภทสอนเขียนอักษรจีน) HSK/YCT 36% (เตรียมสอบวัดระดับ) และการใช้งานล้วนมาจากการแนะนำของผู้สอน

Dou (2016) ศึกษาเรื่อง การใช้แอปพลิเคชันมือถือเรียนภาษาจีนในรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมพบว่าการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศสามารถใช้แอปพลิเคชัน หรือการสอนบนระบบเครือข่ายร่วมกับการสอนภาษาจีนแบบดั้งเดิม (มีครูเป็นผู้บรรยาย) เนื่องจากผู้เรียนจะมีส่วนร่วมมากขึ้นในกิจกรรมระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ซึ่งผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้มากขึ้น

Sriyanalug (2016) ศึกษาเรื่อง การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ภาษาจีนด้วยตนเองของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สรุปว่า รูปแบบการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ภาษาจีนด้วยตนเองที่เหมาะสมสำหรับนิสิตระดับ

อุดมศึกษา ควรเป็นการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสื่อเสริมจากการเรียนในห้องเรียน โดยผู้สอนเป็นผู้แนะนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาทักษะทางด้านภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

บทสรุป

การเรียนรู้ของผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย การเลือกใช้สื่อการสอนภาษาจีนในยุคศตวรรษที่ 21 ควรมีความหลากหลายในด้านของการนำเสนอเนื้อหาทันสมัย ขณะเดียวกันต้องสอดคล้องกับระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน เลือกใช้แอปพลิเคชันให้เหมาะสมกับทักษะทางภาษา สอดคล้องกับจุดประสงค์ในการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ภาษาจีนระดับพื้นฐาน สื่อการสอนจะต้องมีเนื้อหาถูกต้อง เป็นมาตรฐานสากล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้นได้และประยุกต์ใช้ในการสื่อสารเป็น ซึ่งสื่อการสอนที่ผู้สอนเลือกใช้จะช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จมากขึ้น

References

- Chutarong, W. (2017). Educational Textbooks for the Development of Chinese Language Skills of Higher Education Students. *Journal of Graduate Research*, 8(1), 3. [in Thai]
- Cui, X. (2016). *Mobilephone Application in Chinese International Education*. Master's thesis, Yangzhou University. [in Chinese]
- Dou, X. (2016). *Mobile Phone Application in Interactive Teaching of Chinese as a Foreign Language. Inner Mongolia Autonomous Region*. Master's thesis, Inner Mongolia Teaching University. [in Chinese]
- Google Play. (2018). *Education*. Retrieved January 30, 2018, from <https://play.google.com/store/apps/category/EDUCATION?hl=th>
- it24hrs. (2016). *Thailand Internet User Profile 2016*. Retrieved March 8, 2018, from <https://www.it24hrs.com/2016/etda-thailand-internet-user-profile-2016> [in Thai]

- Jingwen, R. (2008). *Chinese Talk*. Bangkok: Amarin Printing & Publishing. [in Thai]
- Learning East Chinese Education Center. (2018). “*Animals and Colors*” *Flashcard*. Retrieved March 22, 2018, from <http://www.learningeast.com/index.php?lay=show&ac=article&id=539840444&Ntype=5> [in Thai]
- Liang, F. (2013). *The use of Thai phonetics to read Chinese pronunciation to solve Chinese reading skills of Mathayom Suksa 1 students, Academic Year 2556 Prince Royals College*. Retrieved March 14, 2018, from <https://academic.prc.ac.th/TeacherResearch/ResearchDetail.php?ID=1187> [in Thai]
- Manomaivibool, P. (2010). *Chinese 1*. Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Quizlet. (2018). *Greeting in Chinese*. Retrieved April 10, 2018, from <https://quizlet.com/284922598/flash-cards> [in Thai]
- Sairung Publisher. (2018). *Vegetables and Fruits Flashcard*. Retrieved March 22, 2018, from http://www.booktime.co.th/new/upload/bkt_file/1407000006_8858720702221inside.jpg [in Thai]
- Saitong, P. (2014). Infographic Animation Design for Instruction. *Art and Architecture Journal Naresuan University*, 5(2), 119. [in Thai]
- Saraubon, K. (2013). *App Android Evolution*. Bangkok: Media Network. [in Thai]
- Sriyanalug, K. (2016). Using Information Technology for Chinese Language (Mandarin) Self-Learning in Students from Faculty of Humanities and Social Sciences at Burapha. *Journal of Humanities and Social Sciences Burapha University*, 24(46), 1. [in Thai]
- Suphasa, T. & Qi, X. (2017). Error analysis in Chinese Pronunciation of Business Chinese Students, International College, Chiang Mai Rajabhat University. *Journal of Graduate Research*, 8(1), 115-116. [in Thai]
- Wang, Y. (2017). *Research of Mobile Phone Software for Chinese Vocabulary Learning*. Master’s thesis, Xi’an International Studies University. [in Chinese]
- Wasinanon, N. (2016). The Study of Thailand’s Systematic Chinese Teaching Management if Higher Education. *Chinese Studies Journal*, 9(2), 279. [in Thai]
- Wu, Y. (2009). Evolution and Development of Chinese as a Second Language/Foreign Language Teaching Model. *Journal of East China Normal University*, (2), 89-93. [in Chinese]
- Wunnasinthop, S. (2011). Factors affecting the HCU Chinese major and traditional Chinese Medicine students’ productions of the Chinese consonant sounds, vowel, and tones. *HCU Journal*, 14(28), 97-98. [in Thai]
- Zhang, S. (2017). *Application of Pinyin in Teaching Chinese as a Foreign Language*. Master’s thesis, Hunan Normal University. [in Chinese]
- Zhu, Q. (2017). *The Development on Listening and Pinyin Writing Abilities of Year 1. Dusit Commercial Vocational College Students with Gagne’s Model*. Master’s thesis, Dhurakij Pundit University. [in Thai]

Name and Surname: Yupadee Huanarom

Highest Education: MTC SOL (Master of Teaching Chinese to Speaker of Other Languages), Tianjin Normal University, China

University or Agency: Panyapiwat Institute of Management

Field of Expertise: Teaching Methodology

Address: 85/1 Moo 2, Chaengwattana Rd., Bang Talad, Pakkred, Nonthaburi 11120

